

nostníkem-jednotlivcem; odst. 2 pak nejedná již o oznámení o zřízení prodejny podle § 40 živn. řádu, nýbrž o opovědi živností výrobních i obchodních oborů uvedených v odst. 1, a podrobuje témuž řízení i tyto opovědi živností, ať již je činí jednotlivý živnostník, který již má oprávnění k provozování živnosti příslušného oboru nebo právnická osoba, resp. společnosti tam uvedené. Tím padá vašk základ, na němž buduje stížnost svoji námitku a jeví se proto výtka ona bezdůvodnou.

Žal. úřad odůvodnil konečně, proč nepřešla na zem. úřad pravomoc k rozhodování podle § 2 odst. 2 cit. nařízení; proti tomu neformuluje stížnost žádné námitky (§ 18 zákona o ss).

Č. 12.741.

Živnostenské právo: * Ustanovení § 1 odst. 1 vlád. nař. č. 162/1935 Sb., jímž bylo omezeno zřizování prodejen, správkáren a skladů, je kryto článkem I. odst. 1 zákona č. 109/1934 Sb., prodlouženého zákonem č. 131/1935 Sb., o mimořádné moci nařizovací.

(Nález z 25. ledna 1937 č. 7198/35-3.)

V ě c: Firma Nehera, oděvní služba v Prostějově (adv. Dr. Zdeněk Holub z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Brně z 5. listopadu 1935 o zřízení prodejny.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Výměrem z 30. srpna 1935 vyslovil okr. úřad na Vsetíně, že vykonav šetření ve smyslu ustanovení § 1 vlád. nař. z 16. července 1935 č. 162 Sb., neběře na vědomí oznámení stěžující si firmy o zřízení vedlejšího závodu na Vsetíně, a to v podstatě proto, že zřízení této prodejny by mělo hospodářsky nezdravý vliv na místní soutěžní poměry.

Zem. úřad v Brně rozhodnutím z 20. září 1935 nevyhověl odvolání stěžující si firmy, pokud okr. úřad rozhodl, že zřízení vedlejšího závodu by mělo hospodářsky nezdravý vliv na soutěžní poměry obchodníků na Vsetíně a v okolí, zrušil však nař. výměr, pokud okr. úřad, nevyčkav pravoplatnosti právě uvedeného svého rozhodnutí, nevzal na vědomí oznámení, že stěžující si firma zřídila výše zmíněný pobočný závod.

Okr. úřad na Vsetíně, opíraje se o pravoplatnost uvedeného výměru zem. úřadu v Brně, nevzal výměrem z 3. října 1935 na vědomí oznámení stěžující si firmy o zřízení jejího vedlejšího závodu na Vsetíně.

Tento výměr byl nař. rozhodnutím potvrzen.

O stížnosti uvážil nss:

Předem sluší uvést, že pro řešení dnešního sporu přichází jedině v úvahu předpis § 1 odst. 1 vlád. nařízení č. 162/1935 Sb., v důsledku čehož nss zabývá se v dalších úvahách jen tímto ustanovením.

Předpis ten zřejmě omezuje právo vykonávatí v ý d ě l k o v o u č i n n o s t nad meze stanovené všeobecnými právními ustanoveními dosavadními. Pro takové omezení nepředpisuje ústavní listina formu zákona, stanovíť

§ 108 odst. 2 (na rozdíl od §§ 109, 113 odst. 1 posl. věty a j., kde se pro úpravu materie tam upravené vyžaduje forma zákona), že omezení práva vykonávati výdělečnou činnost v mezích všeobecných právních ustanovení je možné »jen v zájmu veřejném na základě zákona«. Není tedy vyloučena úprava vlád. nař., jak jest ostatně zřejmo již z § 108 odst. 1 ústav. listiny, kde se praví, že každý státní občan může vykonávati výdělkovou činnost v mezích všeobecných právních ustanovení, tedy nejen v mezích zákonů. Vlád. nař. č. 162/1935 Sb. opírá se o zákon č. 109/1934 Sb., prodloužený zákonem č. 131/1935 Sb. Zda tento zákon je ve shodě s ustanovením § 108 ústav. listiny, nemůže nss zkoumati, neboť je vázán předpisy §§ 98 a 102 ústav. listiny, podle nichž soudcové jsou zákonem vázáni a mohou při zákoně jen zkoumati, byl-li řádně vyhlášen. Soud může jen zkoumati, zda vlád. nař. č. 162/1935 Sb. nevybočilo z mezí, jež byly stanoveny vládě v zákoně č. 109/1934 Sb., prodlouženém zákonem č. 131/1935 Sb., o který se zmíněné vlád. nař. opírá.

§ 1 odst. 1 vlád. nař. č. 162/1935 Sb. ustanovuje, že v oboru cukrovinářském, galanterním, koloniálním, obuvnickém, oděvním, potravinářském a textilním vezme živnostenský úřad na vědomí oznámení o zřízení prodejen podle § 39 živn. řádu (§ 55 živn. zákona), oznámení o zřízení prodejen, správkáren a skladů podle § 40 živn. řádu (§ 56 živn. zákona), jakož i oznámení o zřízení prodejen a skladů obchodních živností podle §§ 39 a 40 živn. řádu (§§ 55 a 56 živn. zákona) neomezených na určité zboží nebo na určité druhy zboží (§ 38 odst. 1 živn. řádu, § 53 odst. 1 živn. zákona), pokud prodej zboží uvedených oborů není výslovně vyloučen, teprve poté, až rozhodne podle ustanovení tohoto nařízení o tom, zda takovéto rozšíření živnosti nebude mít hospodářsky nezdravý vliv na soutěžní poměry ať všeobecně nebo jen s ohledem na užší okruh stanoviště živnosti. Jak se stanoví ve čtvrtém odstavci téhož paragrafu s provozováním nesmí býti započato dříve, než bude rozhodnutí úřadu vykonatelné. Těmito ustanoveními bylo v oborech výše jmenovaných omezeno zřizování prodejen, správkáren a skladů, neboť podle dosavadního právního řádu stačilo k jich zřízení pouhé oznámení. V čl. I. odst. 1 zákona č. 109/1934 Sb. se zmocňuje vláda, aby po dobu mimořádných hospodářských poměrů domácích i zahraničních upravovala celní sazebník a činila opatření k odvrácení nebo ke zmírnění škod a poruch hospodářského života, zejména přiměřenou úpravou poměrů cenových a výrobních, oběhu, spotřeby a úvěru . . . ; tato opatření lze učiniti — jak se uvádí v 2. odst. cit. čl. — i tehdy, když by jinak bylo třeba zákona, nelze však jimi měniti zákonnou úpravu měny a ukládati nebo zvyšovati daně. Z cit. ustanovení čl. I. zmocňovacího zákona plyne, že vláda byla zmocněna, aby po dobu mimořádných hospodářských poměrů domácích i zahraničních měnila nařizovací cestou i zákony, pokud je toho třeba k odvrácení nebo ke zmírnění škod a poruch hospodářského života. Z této pravomoci nařizovací byla vyňata jen změna zákonů upravujících měnu a ukládání nebo zvyšování daní. Spadá tudíž do zmíněné nařizovací moci vládní zásadně i změna zákonů živnostenských. Pokud jde zvláště o prodejny, správkárny a sklady, sluší uvést, že tyto jsou články buď

procesu výrobního nebo obchodního, takže jejich úprava spadá do vytyčené pravomoci vládní i podle výslovného ustanovení zákona (úprava poměrů výrobních, oběhu). Poněvadž pak vládě nebylo ve zmíněném zmocňovacím zákoně uloženo, aby používajíc daného jí zmocnění, zachovala dosavadní systém, naopak byla zmocněna změnit dosavadní právní řád, upravující zejména i poměry výrobní a oběh statků, nelze důvodně tvrditi, že vláda vybočila z mezí zmocňovacího zákona, když omezila zřizování prodejen, správkáren a skladů, jichž zřizování spočívalo dosud na zásadě svobody živnostenského podnikání. Při tom nebylo třeba uvažovati o otázce, zda zmíněným zmocňovacím zákonem se dostalo vládě zmocnění také k úpravě právních poměrů, pro něž podle ústavní listiny je předepsána úprava zákonem, poněvadž — jak bylo řečeno výše — úprava materie, o kterou jde v § 108 úst. listiny, zákonu vyhrazena nebyla.

Jde jen o to, zda omezení zřizování prodejen, správkáren a skladů lze zahrnouti do oboru »opatření k odvrácení nebo ke zmírnění škod a poruch hospodářského života«. Řeše tuto otázku, nemůže nss zkoumati, zda pro dnešní hospodářský život je s hlediska národohospodářského účelnějším systém svobody podnikání nebo systém tuto svobodu omezující, nýbrž musí se omeziti na zodpovědní otázky, zda omezení živnostenského podnikání, zvláště omezení ve zřizování prodejen, správkáren a skladů, lze logicky zahrnouti mezi opatření sloužící k odvrácení nebo ke zmírnění škod a poruch hospodářského života. Tu pak sluší uvážiti, že podle zkušeností absolutní přírůstek nových hospodářských statků, zřizování nových závodů, počítajíc v to nové prodejny, správkárny a sklady, neznačí vždy ještě povznesení hospodářského blahobytu, naopak může býti příčinou úpadku určitých vrstev výrobních a živnostenských, jež ve volné soutěži podlehnou podnikům kapitálově silnějším. Tato úvaha dokazuje však, že i omezením živnostenského podnikání lze činiti opatření k odvrácení nebo ke zmírnění škod a poruch hospodářského života.

Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že ustanovení § 1 odst. 1 vládn. nař. č. 162/1935 Sb., jímž bylo omezeno zřizování prodejen, správkáren a skladů, je kryto článkem I. odst. 1 zákona č. 109/1934 Sb., prodlouženého zákonem č. 131/1935 Sb., o mimořádné moci nařizovací.

Proti obsahu nař. rozhodnutí vznáší stížnost jedinou námitku, ve které vytýká jako nezákonnost a vadnost řízení, že žal. úřad v nař. rozhodnutí nereaguje na námitku stěžující si firmy, že podle správního řádu musejí míti strany vědomost o výsledku provedených důkazů, pokud se jich použije k odůvodnění rozhodnutí. Tím, že stěžující si firmě nebylo dovoleno nahlédnouti do spisů, byla firma — jak tvrdí stížnost — zbavena možnosti obrany, zejména možnosti uplatňovati nepřislušnost korporací, jež byly dotázány o dobrozdání. Tato námitka stížnosti je zřejmě neodůvodněná.

Odvolání z výměru okr. úřadu na Vsetíně z 3. října 1935 bylo založeno na předpokladu, že zem. úřad výměrem z 20. září 1935 zrušil výměr jmenovaného okr. úřadu z 30. srpna 1935 in toto, takže okr. úřad

byl povinen rozhodnouti znovu o tom, zda zamýšlené zřízení pobočného závodu by mělo hospodářsky nezdravý vliv. Nesprávnost tohoto předpokladu vyvrátil žal. úřad v nař. rozhodnutí, vysloviv, že rozhodnutím z 20. září 1935 zrušil výměr okr. úřadu na Vsetíně z 30. srpna 1935 jen potud, pokud tento úřad nevzal na vědomí oznámení o zřízení pobočného závodu stěžující si firmy, že však potvrdil uvedený výměr okr. úřadu, pokud tento rozhodl, že zřízení vedlejšího závodu by mělo hospodářsky nezdravý vliv na soutěžní poměry obchodníků na Vsetíně a v okolí. Zaujav toto stanovisko, nemusil se úřad ještě zvláště zabývatí námitkou, na niž stížnost pohřešuje odpověď v nař. rozhodnutí, neboť námitka ta byla založena na předpokladu, že úřad I. stolice byl povinen rozhodovati znovu o tom, zda zřízení pobočného závodu na Vsetíně by mělo hospodářsky nezdravý vliv. Jestliže žal. úřad v nař. rozhodnutí prokázal nesprávnost tohoto předpokladu, prokázal tím zároveň neodůvodněnost námitky, jež byla založena na tomto předpokladu podle názoru žal. úřadu nesprávném. Nelze proto vytýkati žal. úřadu důvodně, že se dopustil nějaké vady řízení, tím méně vady podstatné.

K tomu možno ještě poznamenati, že zmíněná námitka vadnosti řízení byla výslovně vyřízena již výměrem zem. úřadu z 20. září 1935, proti němuž stížnost podána nebyla.

Č. 12.742.

Pojišťovací právo: Také opravné práce silniční, jež ve smyslu § 1 odst. 3 úraz. zákona nejsou toliko »jednotlivé«, nýbrž se konají tak, že vzhledem k jejich obsahu, místnímu rozsahu a povaze dlužno je pokládati za podstatnou stavební úpravu silnice, mohou býti podle okolností uznány za provádění stavby ve smyslu § 1 odst. 2 úraz. zákona.

(Nález z 26. ledna 1937 č. 10.392/37.)

V ě c: Úrazová pojišťovna dělnická pro zemi Moravskoslezskou v Brně proti rozh. zem. úřadu v Brně z 6. ledna 1932 ve znění výměru z 30. dubna 1934 o úrazovém pojištění.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Stěžující si pojišťovna uznala výměrem z 8. března 1928, že podnik býv. okr. silničního výboru ve Frýdku »opravy a udržování silnic za použití parního válce« podléhá podle § 1 odst. 2 úraz. zákona a podle zákona č. 96/1912 ř. z. v celém svém rozsahu úrazové pojistné povinnosti, a zařadila jej do VI. nebezpečenské třídy a do 25% nebezpečenského procenta.

Nař. rozhodnutím vyhověl zem. úřad v Brně námitkám býv. okr. silničního výboru ve Frýdku, podaným proti tomuto výměru, a zrušiv jej vyslovil, že řečený podnik úrazové pojistné povinnosti nepodléhá, ježto nejsou dány ani předpoklady odst. 1 § 1 úraz. zákona ani předpoklady odstavce 2, resp. předpoklady odst. 3 bodu 2 téhož paragrafu. Předpoklady 2. odst. nejsou dány proto, že při udržování silnic jde jen o